

Sygn. akt VIII U 235/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lutego 2018 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Dorota Stańczyk
Protokolant:	sekr. sądowy Dagmara Nastaj

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 lutego 2018 roku w L.

sprawy S. A.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania S. A.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 11 stycznia 2017 roku numer (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VIII U 235/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 stycznia 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił S. A. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym. W uzasadnieniu tego rozstrzygnięcia organ rentowy podał, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku nie udowodnił 15-letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze a jedynie -11 lat, 11 miesięcy i 20 dni. Do pracy w szczególnych warunkach Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie uznał okresu pracy w (...) Spółdzielni Pracy od 8 grudnia 1980 r. do 30 września 1986 r., w łącznej ilości 5 lat, 9 miesięcy i 24 dni, powołując się na brak przedłożenia przez wnioskodawcę świadectwa pracy w szczególnych warunkach. (decyzja k.21akt emerytalnych)

W dniu 23 stycznia 2017 roku (data stempla ZUS – k. 2 akt sądowych) S. A. wniósł odwołanie, z którego treści wynika, że domaga się on zmiany powyższej decyzji i ustalenia mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu odwołania S. A. podniósł, że w okresie od 8 grudnia 1980 r. do 30 września 1986 r. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku elektromontera pracę w szczególnych warunkach polegających na konserwacji, naprawie i przygotowaniu maszyn do przetwarzania tworzyw sztucznych na hali produkcyjnej, łącznie 5 lat, 9 miesięcy i 24 dni. Dalej wskazał, iż pozostały okres od 1 stycznia 1987 r. do 1 stycznia 1999 r. na tym samym stanowisku w Zakładach (...) jest udowodniony świadectwem w szczególnych warunkach i został zaliczony przez organ rentowy. S. A. podał, iż mimo

odmiennego nazewnictwa prace były identyczne. Ze względu na likwidację zakładu pracy, nie jest w stanie przedłożyć innych dokumentów niż dotychczas. (odwołanie k. 2-5 akt sądowych)

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wniósł o oddalenie odwołania. W uzasadnieniu Zakład podniósł, że S. A. na dzień 1 stycznia 1999 r. udowodnił okres ubezpieczenia wynoszący 25 lat. Do okresu pracy w szczególnych warunkach uznano okres 11 lat, 11 miesięcy i 20 dni. Do pracy w szczególnych warunkach Zakład nie uwzględnił okresu zatrudnienia od 8 grudnia 1980 r. do 30 września 1986 r. w (...) Spółdzielni Pracy, z uwagi na nieprzedłożenie przez wnioskodawcę świadectwa pracy w szczególnych warunkach. (odpowiedź na odwołanie k. 7-8 akt sądowych)

Na rozprawie dnia 8 listopada 2017 r. S. A. przedłożył świadectwo pracy w warunkach szczególnych z dnia 7 sierpnia 2017 r. wystawione przez Masę upadłości (...) Polska (protokół rozprawy k.31-31v)

Pismem procesowym z dnia 23 listopada 2017 r. pełnomocnik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oświadczył, iż wyżej wymienione świadectwo pracy z dnia 7 sierpnia 2017 r. obejmujące okres pracy od 23 listopada 1978 r. do 20 listopada 1980 r., tj 1 rok, 11 miesięcy i 28 dni, będzie podlegało zaliczeniu do pracy w szczególnych warunkach (pismo procesowe k. 34a.s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

S. A. urodził się (...) W okresie od 1 października 1971 r. do 31 października 1971 r. oraz od 1 maja 1972 r. do 30 września 1974 r. S. A. był zatrudniony jako uczeń praktycznej nauki zawodu w Zakładzie (...) u C. O.. W okresie od 1 października 1974 r. do 26 kwietnia 1976 r. pracował w gospodarstwie rolnym rodziców. Ukończył (...) Szkołę Zawodową w Ł.. W okresie od 24 lipca 1978 r. do 18 listopada 1978 r. był zatrudniony w (...) Zakładach (...) w Ł. na stanowisku statysty, a następnie elektromontera. Od dnia 23 listopada 1978 r. do 20 listopada 1980 r. wnioskodawca pracował w Fabryce (...) w Ł.. Wykonywał wówczas pracę przy obsłudze pieców grzewczych, młotów, prac, kuźniarek, walcarek obręczy i kół, walcarek gwintów i wiertel, ręcznej obróbce na gorąco oraz regeneracji oprzyrządowania kuźniczego, wymienioną w wyk. A Dziale III poz. 14 rozporządzenia rady Ministrów z dnia 07.02.1983r w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (okoliczność bezsporna, nadto: kwestionariusz osobowy k. 6 akt osobowych k. 26 akt sądowych, zaświadczenie k. 25 akt emerytalnych tom III, świadectwo pracy k.11 akt emerytalnych tom III, świadectwo pracy k. 13 kat emerytalnych tom III, oświadczenie wnioskodawcy k. 9 akt emerytalnych, zeznania świadka k.10,11 akt emerytalnych, zaświadczenie k. 12 akt emerytalnych, świadectwo pracy w warunkach szczególnych z dnia 07.08.2017r.-k.30 a.s.) .

S. A. w okresie od 8 grudnia 1980 r. do 30 września 1986 r. pracował w (...) Spółdzielni Pracy im. 22 lipca w Ł., w pełnym wymiarze czasu pracy. W dniu 8 grudnia 1980 r. zawarto z nim umowę o pracę na okres próbny, na stanowisku montera układów elektrycznych, zaś w dniu 22 grudnia 1980r. zawarto umowę o pracę na czas nieokreślony, również na stanowisku montera układów elektrycznych. Z kolei w dniu 30 września 1986r. pracodawca wystawił świadectwo pracy, wskazując, że skarżący wykonywał prace na stanowisku elektryka zmianowego. Początkowo więc pracował on na stanowisku montera układów elektrycznych. Praca pierwotnie odbywała się w systemie trzymianowym, na następnie dwuzmianowym. Niezależnie od nazw stanowiska pracy, S. A. zajmował się przez cały okres zatrudnienia obsługą maszyn do przetwarzania tworzyw sztucznych, a mianowicie ich konserwacją i naprawami pod względem elektrycznym. Głównie naprawiał wtryskarki, tj. maszyny hydrauliczno-elektryczne do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych. Naprawa maszyn polegała na wymianie przepalonego silnika elektrycznego, wymianie bezpieczników. Maszyny, które naprawiał, były urządzeniami elektrohydraulicznymi i elektromechanicznymi. Przy naprawie maszyn napęd elektryczny był wyłączony ze względu na bezpieczeństwo. Do zadań S. A. należało jednak również dokonywanie wszelkich napraw elektrycznych na terenie zakładu, a polegających na wymianie oświetlenia: żarówek i świetlówek na terenie hal produkcyjnych, naprawie gniazdek, konserwacji bezpieczników i rozdzielni elektrycznych, wymianą przewodów elektrycznych. Zakład pracy składał się z czterech hal, każda z nich była wyposażona w dużą ilość świetlówek. Wymiana oświetlenia była dokonywana dość często z uwagi na opary wytwarzane w czasie produkcji, które przyczyniały się do zużycia żarówek i świetlówek. S. A. każdego dnia przez cały okres zatrudnienia wymieniał

kilka świetlówek. Wymiana jednej świetlówki zajmowała mu ok. 30 minut. (świadczenie pracy: k.1 akt osobowych, umowy o pracę k.3,4 akt osobowych - k.26 akt sądowych, zeznania świadka Z. N. k.31v., zeznania świadka J. M. k.32, zeznania S. A. k.38v-39 w zw. z k.14v-15 akt sądowych)

W okresie od 6 października 1986 r. do 8 października 2006 r. S. A. pracował w Zakładach (...) Spółce Akcyjnej w Ł. na stanowisku elektromonter instalacji elektrycznych przesyłowych. W okresie od 1 stycznia 1987 r. do 8 października 2006 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy wytwarzaniu, przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych. (okoliczność bezsporna, nadto: świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach k.17 akt emerytalnych)

S. A. w okresie od marca 2008 r. do czerwca 2015 r. prowadził własną działalność gospodarczą. W okresie od 1 kwietnia 2015 r. do 31 października 2015 r. pracował w (...) jako pracownik fizyczny. (okoliczność bezsporna nadto: świadectwo pracy, informacja dotycząca okresów składkowych i nieskładkowych w aktach emerytalnych)

Stan faktyczny niniejszej sprawy Sąd ustalił w oparciu o wyżej wskazane dowody.

Dokumenty zgromadzone zarówno w aktach sądowych, jak i aktach emerytalnych nie budziły wątpliwości Sądu pod względem ich autentyczności. Dokumenty te zostały sporządzone w przepisanej formie i przez osoby ku temu uprawnione. Ich prawdziwość nie była kwestionowana w toku postępowania przez żadną ze stron, a i Sąd nie dostrzegł ku temu podstaw z urzędu.

Walorem wiarygodności Sąd obdarzył zeznania świadków Z. N. oraz J. M.. Świadczenie ci to osoby obce dla S. A.. Pracowali oni w (...) Spółdzielni Pracy w tym samym czasie co S. A., zaś J. M. na tym samym stanowisku elektryka. Świadczenie mieli wiedzę odnośnie zakresu powierzonych S. A. zadań, charakteru oraz warunków wykonywanej przez niego pracy. Zeznania świadków są logiczne i spójne, korelują ze sobą i z zeznaniami S. A., wobec czego Sąd uznał je za wiarygodne.

Za wiarygodne Sąd uznał także zeznania S. A.. Zeznania te są zgodne z wiarygodnymi zeznaniami świadków oraz pozostają w zgodzie z treścią dokumentów zgromadzonych w toku postępowania uznanych za wiarygodne. S. A. wystarczająco dokładnie opisał wykonywane przez siebie czynności, logicznie przedstawił okoliczności rozpoznawanej sprawy. Brak jest jakichkolwiek podstaw do kwestionowania jego zeznań, wobec czego Sąd uznał je za wiarygodne.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie S. A. nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.), mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż powszechny wiek emerytalny oraz okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat. Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przepis art. 32 ust. 2 cytowanej ustawy stanowi, że za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (art. 32 ust. 4 ustawy).

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Według § 3 cytowanego rozporządzenia okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Jednocześnie przepis § 1 ust. 2 rozporządzenia stanowi, że właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

S. A. spełnił następujące przesłanki:

- 1) osiągnął obniżony do 60 lat wiek emerytalny;
- 2) nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego;
- 3) legitymuje się stażem pracy w wymiarze co najmniej 25 lat.

S. A. na dzień 1 stycznia 1999 r. nie udowodnił jednak co najmniej 15-letniego okresu wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W niniejszej sprawie okolicznością sporną była praca wykonywana przez S. A. w okresie od 8 grudnia 1980 r. do 30 września 1986 r. w (...) Spółdzielni Pracy w Ł., której Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie uwzględnił przy ustalaniu stażu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe nie dało jednak podstaw do uwzględnienia pracy, jaką wykonywał S. A. w (...) Spółdzielni Pracy, do stażu pracy w szczególnych warunkach.

W miejscu tym należy nadmienić, iż w postępowaniu sądowym nie znajdują zastosowania ograniczenia w zakresie dopuszczalnych źródeł dowodowych, ustanowione na potrzeby postępowania przed ZUS - wynikające z § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń. Zasadniczym celem postępowania sądowego jest bowiem rozstrzygnięcie sprawy po dostatecznym, wszechstronnym wyjaśnieniu jej okoliczności spornych. Ułatwia to art. 473 k.p.c., który wprost stanowi, iż w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron. Powyższe oznacza, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., sygn. III UZP 6/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r., sygn. III UZP 48/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 r., sygn. II UKN 186/97; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 29 stycznia 2013 r., sygn. III AUa 808/12). W konsekwencji ustalenie przez Sąd w toku postępowania odwoławczego, że dana praca była wykonywana w szczególnych warunkach jest wystarczającą podstawą do uznania wykonywanej pracy za pracę tego rodzaju.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe, w którym Sąd oparł się na dokumentach znajdujących się w aktach emerytalnych wnioskodawcy, aktach osobowych, a w szczególności zeznaniach wnioskodawcy złożonych w trybie art.

299 k.p.c. oraz zeznaniach świadków, nie pozwoliło ustalić, że wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracę w warunkach szczególnych w okresie od dnia 8 grudnia 1980 r. do 30 września 1986 r. w (...) Spółdzielni Pracy.

Czynności wykonywane przez wnioskodawcę w tym okresie, a polegające na naprawie pod względem elektrycznym maszyn służących do przetwarzania tworzyw sztucznych nie odpowiadają rodzajowi pracy opisanemu w wykazie A, dział II „W energetyce”, poz. „Prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych.”, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43). Dokonywał on bowiem napraw maszyn pod względem elektrycznym, które nie były ani urządzeniami elektroenergetycznymi, ani ciepłymi. Jego pracy w zakresie dokonywanych napraw nie stanowi też prac wymienionych w Dziale XIV-prace różne, poz.24, albowiem nie pracował na oddziałach będących w ruchu, bowiem praca na halach odbywała się w systemie 2- zmianowym. Niezależnie od tego, przeprowadzone postępowanie dowodowe doprowadziło do ustalenia, że wnioskodawca w okresie od dnia 8 grudnia 1980 r. do 30 września 1986 r. oprócz pracy związanej z naprawą elektryczną maszyn na hali produkcyjnej wykonywał również inne prace elektryczne na terenie hal produkcyjnych, które nie wiązały się z naprawą urządzeń elektroenergetycznych. Sam S. A. przyznał, że do jego zadań należało także dokonywanie wszelkich prac naprawczych pod względem elektryki, a prace te polegały m.in. na wymianie oświetlenia: żarówek i świetlówek na terenie hal produkcyjnych czy naprawie gniazdek. Z zeznań wnioskodawcy wynika, iż każdego dnia przez cały okres zatrudnienia wymieniał on kilka świetlówek, a wymiana jednej zajmowała 30 minut. Mając na względzie powyższe, nie sposób też uznać, że prace związane z wymianą oświetlenia S. A. wykonywał jedynie okazjonalnie, pobocznie, wobec pracy związanej z naprawą maszyn znajdujących się na halach produkcyjnych. Czynności związane z wymianą oświetlenia wykonywał, co sam przyznał, każdego dnia i zajmowały S. A. znaczny okres czasu pracy. Powyższe ustalenia prowadzą do konkluzji, że S. A. nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych, lecz wykonywał szereg czynności, które nie są wymienione w cyt. wyżej załączniku do rozporządzenia z dnia 07.02.1983r. W konsekwencji przy ustalaniu stażu pracy w warunkach szczególnych nie można uwzględnić okresu wykonywania pracy przez S. A. od dnia 8 grudnia 1980 r. do 30 września 1986 r. w (...) Spółdzielni Pracy w Ł., łącznie wynoszący 5 lat, 9 miesięcy i 24 dni. Pozostały zaś okres pracy w warunkach szczególnych, uznany przez organ rentowy, tj. w okresach od 23 listopada 1978 r. do 20 listopada 1980 r. oraz od 1 stycznia 1987r. do 31 grudnia 1998r.(tj. łącznie przez 14 lat) nie wystarcza do uwzględnienia go jako praca w warunkach szczególnych aby przyznać prawo do emerytury.

Z tych względów Sąd na mocy wyżej wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie S. A. od zaskarżonej decyzji.